

Interview met NVLM-voorzitter Hans Teunissen

Het mooiste vak

Wolter Blankert

Sinds de Docentendag in februari heeft de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM) een nieuwe voorzitter: Hans Teunissen, leraar Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen en *Social studies* aan de brede scholengemeenschap De Nassau te Breda. Teunissen is een voorzitter die zich nog volop bezighoudt met lesgeven. Reden voor *Maatschappij & Politiek* om naar Breda af te reizen voor een interview met de nieuwe voorman van de NVLM.

Hans Teunissen

De leerlingen van vwo-5 kijken verwonderd op als de interviewer een foto van hun leraar Maatschappijleer komt nemen. Kennelijk loopt Hans Teunissen op zijn school niet te koop met zijn bestuursfuncties. 'U voorzitter? Zo oud bent u toch nog niet, hoe word je nu voorzitter van zo'n club?', vraagt een leerling met duidelijk ongeloof in zijn stem. 'Tja, daar word je voor gevraagd, ik zat al vijf jaar in het bestuur', antwoordt Teunissen bescheiden. 'Maar hoe oud was u dan toen u in dat bestuur kwam?', vraagt de zestienjarige leerling door. 'Twintig', luidt het antwoord, 'ik was natuurlijk nog student en kon toetreden als aspirant-bestuurslid, om ook leraren in opleiding bij de vereniging te betrekken'. Verbazing in het klaslokaal.

Goede band

Hans Teunissen heeft overduidelijk een goede band met zijn leerlingen. Ze zijn enthousiast over zijn lessen (zie kader) en wanneer we ons door het gedrang een weg naar het interviewlokaal banen, schieten verschillende leerlingen hem aan. 'Nog gefeliciteerd met uw verjaardag, heeft u een leuke dag gehad?' Pure hartelijkheid zonder een greintje spotzucht. De dag ervoor is hij zesentwintig jaar geworden. Al is het natuurlijk discriminerend, je kunt moeilijk om zijn leeftijd heen. Hij is de jongste voorzitter van de NVLM in het veertigjarig bestaan en mogelijk de jongste van alle onderwijsorganisaties. Toch hoeft niemand te twijfelen aan zijn vastberadenheid en vasthoudendheid om op alle niveaus, dus zeker ook bij de nieuwe minister van Onderwijs, voor de belangen van Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen op te komen. 'Nee, ik vind het zeker geen nadeel in de voetsporen van een alom gewaardeerd en geprezen voorzitter als Arthur Pormes te treden', aldus Teunissen. 'Het zal inderdaad niet meevallen het beter te doen, maar daar gaat het ook helemaal niet om. Het gaat erom dat de belangen van het vak zo goed mogelijk worden behartigd. De laatste vijf jaar ben ik nauw betrokken geweest bij alles wat op de rails is gezet en ook het bestuur zelf vertoont continuïteit. U kunt wel zeggen dat ik in een gespreid bedje ben terechtgekomen, op zich is dat terecht, maar van daar werkt het heel wat effectiever dan dat je alles vanaf de grond moet opbouwen. Nu

is het zaak de beste resultaten uit die ingezette lijn te behalen.

Programma

'Binnen het vmbo doet het vak het zonder meer goed. Maatschappijleer 2 is behoorlijk in trek. Over het programma bestaan weinig klachten. Zelf heb ik drie jaar met veel plezier op het vmbo les gegeven. Ondanks deze tevredenheid, moeten we altijd waakzaam blijven. Als daar reden voor is, zullen we zeker aan de bel trekken. Daarbij hechten we veel belang aan nascholing en het aanbod daarin houden we dan ook goed in de gaten.

Wat het mbo betreft zullen we blijven hameren op het belang van het kenniselement, gebaseerd op de inhoud van ons vak. In het verleden heeft staatssecretaris Marja van Bijsterveldt, de huidige minister, getoond hiervoor open te staan. Op haar aandringen heeft de MBO Raad de NVLM als gesprekspartner voor deze materie geaccepteerd. Hoe het nieuwe kabinet met het competentiegericht onderwijs zal omgaan, valt nog niet te voorspellen, maar er lijkt een redelijke kans dat er begrip voor ons standpunt zal zijn. Daarvan zullen we dan zeker gebruikmaken.

Op havo/vwo-niveau lijkt de positie van Maatschappijleer verzekerd. Daardoor krijgt de ontwikkeling van het nieuwe vak Maatschappijwetenschappen momenteel de meeste aandacht. Een derde van de scholen biedt het al aan. Mijn droom, maar ook mijn streven, is dat alle scholen het als examenvak gaan aanbieden. Daarvoor moet de pilot tot 2016, op veertien scholen, natuurlijk een succes worden. Het vak moet er dan staan: aansprekend voor leerlingen en inhoudelijk gedegen, interessant en relevant, ook overtuigend voor de buitenwacht. Dan kunnen scholen er onmogelijk meer omheen. Op de scholen kunnen de leraren als lobbyist optreden, met rugdekking van de NVLM.

Concurrentie

Bij mij op school ben ik dit schooljaar gestart en heb ik twee flinke havo 4-

klassen, een duidelijk succes dus. Tot wrijving met andere vakken heeft dat niet geleid, maar ik sluit niet uit dat dat op sommige scholen anders kan liggen. Dit mag echter nooit een argument zijn. Er is altijd sprake van een zekere concurrentie tussen keuzevakken, maar een school zal de wens van leerlingen zo veel mogelijk moeten honoreren, dat is inherent aan de keuzemogelijkheid. Daarbij is het een groot voordeel dat het niet moeilijk is om te laten zien dat Maatschappijwetenschappen het mooiste en leukste examenvak is en daarbij ook nog eens heel nuttig. Het is relevant voor veel vervolgopleidingen en het verbreedt de algemene ontwikkeling van iedere leerling.

Bij het op de kaart zetten van het vak heeft de Commissie Schnabel uitstekend werk verricht. Toen we de samenstelling

De leraar Hans Teunissen

Leerlingen van vwo-5: 'Zijn lessen zitten vol humor en hij biedt veel afwisseling. Wat vooral opvalt is dat hij niet aan het boek vastzit. Hij haalt er van alles bij dat interessant is. Het is hem beslist gelukt onze belangstelling voor de Nederlandse politiek te vergroten. Nederlands of Engels, dat maakt voor ons en hem weinig verschil, dat gaat min of meer vanzelf.'

van die commissie aan het ministerie doorgaven, merkte men op: "Zijn deze personen echt benaderd en beschikbaar of is dit uw wensenlijstje?". De commissie heeft de hoge verwachtingen niet beschaamd, de wetenschappelijke wortels van ons vak, Sociologie en Politicologie, zijn op een fraaie wijze met elkaar verweven. Ik zal mijn uiterste best doen wetenschappers uit beide disciplines bij ons werk te blijven betrekken. Dat dit vruchten afwerpt, bewijst de praktijk. In die lijn ligt ook ons streven naar meer gedegen nascholing voor dit vak. Daarover zijn we in gesprek met het ministerie.'

Waarden en normen

'Wat ik Mark Rutte moet adviseren om als jongste leiding aan het team te geven? Ik denk dat het bij ons wat gemakkelijker ligt. Wij vormen een hecht collegiaal team, ieder met zijn eigen verantwoordelijkheden. Je moet je vanzelfsprekend niet als de grote leider opwerpen of jezelf steeds op de voorgrond willen plaatsen, maar in het kabinet zal

dat misschien wat anders liggen. Daar zal een dergelijk collegiaal bestuur niet altijd mogelijk zijn, maar ik wil hem best adviseren daar zo veel mogelijk naar te streven: [lachend] ik zal hem daarover eens aanschieten.

Uw suggestie dat de opkomst van het populisme geen reclame voor de impact van ons vak is, vind ik echt onzinnig. Een schoolvak mag en kan nooit links of rechts of populistisch zijn. Wij bereiden leerlingen er op voor om te kunnen functioneren als mondige burger, die zelf zijn keuzen zal moeten maken. Ons doel is altijd geweest de afstand tussen politiek en burger te verminderen. Moraliseren hoort niet bij Maatschappijleer thuis en politieke beïnvloeding nog minder. Het bijbrengen van kennis over waarden en normen speelt daarentegen wel een rol binnen ons vak: welke waarden en

normen zijn dominant in onze samenleving, of juist van kracht in kleinere kring? Dit vindt dan weer zijn weerslag in het maatschappelijk debat, de standpunten van politieke partijen en wetgeving. Daarbij

probeer je leerlingen de wereld beter te laten begrijpen, zodat zij daar hopelijk op een open manier naar kunnen kijken. De docent Maatschappijleer moet echter geen zedenmeester zijn.'

Internationalisering

'Uw opvatting dat Maatschappijleer meer aandacht aan internationale verhoudingen zou moeten schenken, kan ik deels wel onderschrijven, al gebeurt er al heel wat. De eindtermen zijn hierover tamelijk summier, maar de Europese Unie - ook als extra bestuurslaag - en ook de Verenigde Naties krijgen de nodige aandacht. Daarbij zit het nieuwe programma van Maatschappijwetenschappen gelukkig vol met internationale verhoudingen! Mijn eigen school doet heel veel aan internationalisering. Alle leerlingen nemen in principe deel aan een uitwisseling tijdens hun schoolloopbaan. Daar werk ik met veel plezier aan mee en dan verzorg ik ook altijd een aantal opdrachten over bijvoorbeeld de uiteenlopende politieke systemen. Daarnaast verzorg ik het vak *Social studies* op onze tweetalige afdeling

(vwo, Nederlands-Engels). Voor die afdeling staat elk jaar een buitenlands verblijf op het programma. Het lesgeven in het Engels zie ik niet als een probleem. Na een tijdje gaat het min of meer vanzelf, dat geldt ook voor leerlingen. Wij maken inderdaad gebruik van een in het Engels vertaalde Nederlandse methode, maar daar ontkom je niet aan. De Nederlandse situatie blijft immers de kern van het vak uitmaken.'

Plannen

'Op het pas verschenen *Handboek vakdidactiek maatschappijleer* kan iedereen trots zijn. Daar hoor ik veel lovende reacties op, ook van buiten het vak, hier en daar proef ik zelfs een tikkeltje jaloezie. Om het vak nog beter uit de verf te laten komen, proberen wij nu dit handboek zo breed mogelijk ingang te doen vinden. Binnenkort wordt de laatste hand gelegd aan ons aantrekkelijk uitgevoerde jubileumboek over veertig jaar Maatschappijleer, met bijdragen van docenten, leerlingen, politici en wetenschappers. We zullen dit in december aanbieden aan Tweede Kamervoorzitter Gerdi Verbeet. Daarnaast zijn we al weer druk bezig met de voorbereiding van de Docentendag.

Een formule die goed werkt ga je niet zo maar veranderen, maar we proberen toch wat andere accenten te leggen. Aan de aandacht voor de praktijk zullen we zeker niet tornen. Het ziet ernaar uit dat we wederom aansprekende sprekers kunnen vastleggen. Dit zijn allemaal middelen om de band met de achterban verder te verstevigen. Uiteindelijk draait het immers om die achterban, de mensen voor de klas en op de lerarenopleidingen. Het gaat om zeker tweeduizend leerkrachten. Die zouden eigenlijk allemaal lid van onze vereniging moeten zijn, maar ik zou het al als een prachtig resultaat beschouwen als we tot de helft komen. Concrete plannen voor mijn eigen toekomst heb ik niet. Momenteel heb ik het erg naar mijn zin op school en in de verschillende functies daarbuiten. Ik zit niet in een bestuur als een soort maatschappelijk dienstbetoon - al speelt dat onbewust mogelijk best een rol - maar omdat ik het gewoon leuk vind om me naast mijn leraarschap met het nodige bezig te houden. Die mix van functies maakt het bestaan aantrekkelijk en voorlopig zie ik me in de eerste plaats als leraar. Anderzijds besef ik een baan voor het leven bij mijn generatie niet meer

vanzelfsprekend is. We zien wel wat de toekomst brengt'. ◀

Wilt u op dit interview reageren, stuur dan een e-mail naar: w.blankert@maatschappijpolitiek.nl.

Levensloop Hans Teunissen

Hans Teunissen (1984) volgde de tweede- en eerstegraads lerarenopleiding aan de Fontys Hogeschool te Tilburg en behaalde zijn master Sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Naast deze studies werkte hij bij het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) als projectbegeleider voor *De Haagse Tribune*. Sinds 2007 is hij werkzaam als leraar Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen en *Social studies* aan De Nassau te Breda, waar hij tevens voorzitter is van de leerlingenvereniging en lid van de medezeggenschapsraad. Teunissen trad in 2005 toe tot het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLN), werd vicevoorzitter en is sinds februari 2010 voorzitter. Daarnaast is hij bestuurslid van de Nederlandse Sociologische Vereniging en maakt hij deel uit van de projectgroep Jeugd & Politiek van de Gemeente Breda.